

NARODNE NOVINE

S L U Ź B E N I L I S T R E P U B L I K E H R V A T S K E

GODIŠTE CLXXXVI,

BROJ 105, ZAGREB, 9. RUJNA 2024.

ISSN 0027-7932

S A D R Ź A J

STRANICA

1811	Uredba o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata	1
1812	Odluka o izmjeni Odluke o visini naknada za tehnički pregled i druge poslove koji se obavljaju u stanicama za tehničke preglede vozila	2
1813	Pravilnik o troškovima koji se mogu plaćati iz imovine obveznog mirovinskog fonda te načinu i sadržaju izračuna pokazatelja ukupnih troškova obveznog mirovinskog fonda.....	3
1814	Pravilnik o troškovima koji se mogu plaćati iz imovine dobrovoljnog mirovinskog fonda te načinu i sadržaju izračuna pokazatelja ukupnih troškova dobrovoljnog mirovinskog fonda.....	6
1815	Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-5003/2022 od 4. lipnja 2024. ...	7

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

1811

Na temelju članka 9. stavka 2. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (»Narodne novine«, br. 19/14., 73/17. i 96/19.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. rujna 2024. donijela

UREDBU

O UTVRĐIVANJU NAJVIŠIH MALOPRODAJNIH
CIJENA NAFTNIH DERIVATA

Članak 1.

Ovom Uredbom utvrđuju se iznosi najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata koje energetski subjekti koji se bave trgovinom

na veliko naftnim derivatima i/ili trgovinom na malo naftnim derivatima i/ili trgovci na veliko ukapljenim naftnim plinom i/ili trgovci na malo ukapljenim naftnim plinom (u daljnjem tekstu: energetski subjekti), smiju primijeniti na području Republike Hrvatske.

Članak 2.

(1) Ova Uredba primjenjuje se na sljedeće naftne derivate:

- motorne benzine
- dizelsko gorivo
- plavi dizel

– smjesu propan-butan za spremnike UNP PB (ukapljeni naftni plin propan-butan)

– smjesu propan-butan za boce sadržaja 7,5 kg i više, UNP PB (ukapljeni naftni plin propan-butan).

(2) Najviša maloprodajna cijena utvrđuje se za litru odnosno kilogram naftnih derivata iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Na najvišu maloprodajnu cijenu naftnih derivata nije dozvoljeno zaračunavati naknade ili druge troškove koji nisu propisani ovom Uredbom ili drugim posebnim propisima.

(4) Kvaliteta i označavanje naftnih derivata iz stavka 1. podstavka 1. do 3. ovoga članka utvrđeni su Uredbom o kvaliteti tekućih naftnih goriva (»Narodne novine«, broj 131/21.).

Članak 3.

(1) Najviše jedinične cijene za motorne benzine, dizelsko gorivo i plavi dizel određuju se sukladno sljedećoj formuli:

$$PC = P_t + P$$

$$P_t = \sum_{i=1}^n \left(\frac{CIF_{MedM_i}}{T_i} \right) * \frac{\rho}{1000 * n}$$

pri čemu je:

• PC = jedinična cijena u EUR/l (izražena na četiri decimalna mjesta)

• P_i = osnovna cijena fosilnog goriva u obračunskom razdoblju (t) koje prethodi danu stupanja na snagu ove Uredbe, u EUR/l zaokružena na četiri decimalna mjesta

• P = premija energetskog subjekta u EUR/l određena na četiri decimalna mjesta

• CIF Med M = srednja dnevna burzovna cijena naftnih derivata u USD/t objavljena u *Platt's European Marketscan* pod *Mediterranean Cargoes CIF Med (Genova/Lavera)* za proizvode Premium Unleaded 10ppm (Eurosuper 95), 10ppm ULSD (Eurodizel), zaokružena na tri decimalna mjesta

• T = srednji dnevni tečaj u USD/EUR (četiri decimalna mjesta) koji objavljuje Hrvatska narodna banka za klijente HNB-a na dan za koji je objavljena srednja dnevna burzovna cijena naftnih derivata (CIF Med)

• ρ = gustoća naftnog derivata ($\rho = 0,755$ kg/l za motorne benzine; $\rho = 0,845$ kg/l za dizelska goriva)

• i = dnevni podaci: i = 1, 2, 3, ..., n

• n = broj objavljenih srednjih dnevnih burzovnih cijena naftnih derivata (CIF Med M) unutar obračunskog razdoblja

• t = četrnaestodnevno obračunsko razdoblje (ponedjeljak – nedjelja). Dan primjene novih cijena naftnih derivata je dan stupanja na snagu ove Uredbe u 0,00 sati.

(2) Najviše jedinične cijene za ukapljeni naftni plin (UNP PB) – smjesa propan-butan koji se koristi u domaćinstvima i poduzetništvu kao energent određuju se sukladno sljedećoj formuli:

$$PC = P_{PB} + P$$

$$P_{PB} = 0.4 * \sum_{i=1}^n \left(\frac{CIF\ Med P_i}{T_i} \right) * \frac{1}{n} + 0.6 * \sum_{i=1}^n \left(\frac{CIF\ Med B_i}{T_i} \right) * \frac{1}{n}$$

pri čemu je:

• PC = jedinična cijena u EUR/kg (izražena na četiri decimalna mjesta)

• P_{PB} = osnovna cijena fosilnog goriva u obračunskom razdoblju (t) koje prethodi danu stupanja na snagu ove Uredbe u EUR/kg zaokružena na četiri decimalna mjesta

• P = premija energetskog subjekta u EUR/kg određena na četiri decimalna mjesta

• CIF Med P = srednja dnevna burzovna cijena propana u USD/t objavljena u *Platt's LPGaswire* pod *West Mediterranean – Propane FOB Ex-refinery/storage*, zaokružena na tri decimalna mjesta

• CIF Med B = srednja dnevna burzovna cijena butana u USD/t objavljena u *Platt's LPGaswire* pod *West Mediterranean – Butane FOB West Med Coaster*, zaokružena na tri decimalna mjesta

• T = srednji dnevni tečaj u USD/EUR (četiri decimalna mjesta) koji objavljuje Hrvatska narodna banka za klijente HNB-a na dan za koji je objavljena srednja dnevna burzovna cijena naftnih derivata (CIF Med)

• i = dnevni podaci: i = 1, 2, 3, ..., n

• n = broj objavljenih srednjih dnevnih burzovnih cijena naftnih derivata (CIF Med P i CIF Med B) unutar obračunskog razdoblja

• t = četrnaestodnevno obračunsko razdoblje (ponedjeljak – nedjelja). Dan primjene novih cijena naftnih derivata je dan stupanja na snagu ove Uredbe u 0,00 sati.

(3) Najviša visina premije energetskog subjekta (P) utvrđuje se za motorne benzine 0,1545 EUR/l, dizelska goriva u iznosu od 0,1545 EUR/l, plavi dizel u iznosu od 0,0781 EUR/l, za smjesu propan-butan za spremnike UNP PB (ukapljeni naftni plin propan-butan) u iznosu 0,4116 EUR/kg i za smjesu propan-butan za boce sadržaja 7,5 kg i više UNP PB (ukapljeni naftni plin propan-butan) u iznosu 0,8429 EUR/kg.

(4) Najviša maloprodajna cijena za pojedini naftni derivat dobije se tako da se najviša jedinična cijena (PC) iz stavka 1. ovoga članka uveća za trošarinu i porez na dodanu vrijednost sukladno propisima. Maloprodajna cijena se zaokružuje na dva decimalna mjesta.

(5) Najviše maloprodajne cijene za sve naftne derivate iz stavka 1. ovoga članka s dodanim multifunkcionalnim aditivima tijekom namješavanja, skladištenja ili otpreme utvrđuju se slobodno. Aditivi su spojevi koji nisu ugljikovodici, a koji se dodaju ili miješaju s derivatom kako bi se izmijenila njegova svojstva. Multifunkcionalni aditivi su spojevi koji nisu ugljikovodici, a koji se naknadno dodaju ili miješaju s derivatom od strane distributera/trgovca kako bi se izmijenila njegova svojstva.

(6) Energetski subjekt mora svim kupcima omogućiti kupnju pojedinog naftnog derivata iz stavka 1. ovoga članka bez dodanih multifunkcionalnih aditiva na svakoj benzinskoj postaji gdje prodaje pojedini naftni derivat. Ako na benzinskoj postaji ne postoji mogućnost kupnje pojedinog naftnog derivata bez dodanih multifunkcionalnih aditiva, tada je energetski subjekt dužan primijeniti maloprodajnu cijenu koja je jednaka ili niža od cijene određene stavkom 1. ovoga članka.

Članak 4.

Prvi dan primjene novih cijena naftnih derivata je dan stupanja na snagu ove Uredbe, a najviše maloprodajne cijene određene su za neprekinuto razdoblje od 14 dana.

Članak 5.

Ova Uredba objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 11. rujna 2024.

Klasa: 022-03/24-03/104

Urbroj: 50301-05/31-24-2

Zagreb, 9. rujna 2024.

Predsjednik

mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

1812

Na temelju članka 261. stavka 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« br. 67/08., 48/10. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11., 80/13., 158/13. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14., 64/15., 108/17., 70/19., 42/20., 85/22., 114/22. i 133/23.), ministar unutarnjih poslova donosi

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O VISINI NAKNADA ZA
TEHNIČKI PREGLED I DRUGE POSLOVE KOJI
SE OBAVLJAJU U STANICAMA ZA TEHNIČKE
PREGLEDE VOZILA

Članak 1.

U Odluci o visini naknada za tehnički pregled i druge poslove koji se obavljaju u stanicama za tehničke preglede vozila (»Narodne novine« br. 155/22.), članak 1. mijenja se i glasi:

»Ovom Odlukom utvrđuje se visina naknada za tehničke preglede vozila, za poslove registracije vozila i produženja važenja prometne dozvole i druge poslove koji se obavljaju u stanicama za tehničke preglede vozila, kako slijedi:

Naknade za redovni ili izvanredni tehnički pregled:		
a) opći dio		
1.	Moped, motocikl ili laka prikolica	14,19 eura
2.	Osobni automobil, priključno vozilo ili traktor	23,36 eura
3.	Autobus ili teretni automobil	37,55 eura
b) posebni dio		
(ispitivanje ispušnih plinova motornih vozila – EKO-test)		
4.	Vozilo s dizelskim motorom	15,71 eura
5.	Vozilo s BEZ-KAT motorom	8,12 eura
6.	Vozilo s REG-KAT motorom	15,25 eura

Pod redovnim tehničkim pregledom vozila podrazumijeva se izvođenje svih propisanih operacija koje se obavljaju u okviru općeg dijela redovnog tehničkog pregleda (ovisno o vrsti vozila kako je navedeno pod rednim brojem 1., 2. i 3.), u kombinaciji s odgovarajućim ispitivanjem ispušnih plinova ovisno o vrsti motora – EKO-test (posebni dio – stavke pod rednim brojem 4., 5. i 6.).

Naknade za preventivni tehnički pregled:		
7.	Moped, motocikl	8,12 eura
8.	Osobni automobil	11,15 eura
9.	Autobus, teretni automobil, priključno vozilo	18,81 eura
Naknade za periodični tehnički pregled kočnica:		
10.	Autobus ili teretni automobil (vozilo s hidrauličnom ili zračno-hidrauličnom kočnom instalacijom)	93,39 eura
11.	Autobus ili teretni automobil (vozilo sa zračnom kočnom instalacijom)	154,31 eura
12.	Priključno vozilo (vozilo sa zračnom kočnom instalacijom)	75,11 eura

Bilo koji prvi ponovljeni tehnički pregled izvršen u roku od petnaest (15) dana obavlja se bez plaćanja naknade, za opći dio pregleda. Iznimno, u slučaju ponovljenoga posebnog dijela redovnog tehničkog pregleda (EKO-testa), izvršenog u roku od petnaest (15) dana, naplaćuje se naknada u visini 50 % iznosa pune naknade iz rednog broja 4., 5. i 6.

Naknade za administrativne poslove oko registracije vozila:		
13.	Poslovi koji prethode registraciji i produženju važenja prometne dozvole – uvid odnosno provjera dokumentacije o uplati propisanih obveza (porez, carina, obvezno osiguranje, posebna naknada za okoliš, naknada za ceste, upravna pristojba i dr.)	7,06 eura

14.	Naplata propisanih obveza iz red. br. 13 (iznos za 1 uslugu)	2,64 eura
15.	Ovjera prometne dozvole	7,06 eura
16.	Odjava vozila, izdavanje potvrde iz evidencije	2,18 eura
17.	Izdavanje registarskih i izvoznih pločica	2,64 eura
18.	Zamjena ili izdavanje nove prometne dozvole	7,92 eura
19.	Zamjena, izdavanje ili ovjera kartona tehničke ispravnosti lake prikolice	3,50 eura

Naknada za administrativne poslove oko registracije vozila iz rednog broja 14. ne naplaćuje se prilikom naplate poreza na cestovna motorna vozila.

Ostale naknade:		
20.	Dodatni pregled plinskih instalacija na vozilu koje za pogon koristi smjesu butan-propan ili metan	10,16 eura
21.	Pregled vozila radi promjene tehničkog stanja (boja, šasija, kuka i sl.)	7,59 eura
22.	Utiskivanje broja šasije na vozilo	15,25 eura
23.	Izdavanje pokusnih pločica i potvrde o izdavanju pokusnih pločica	2,64 eura
24.	Obrasci i registri tehničkog pregleda	1,43 eura

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/22-01/352
Urbroj: 511-01-152-24-12
Zagreb, 4. rujna 2024.

Ministar
dr. sc. Davor Božinović, v. r.

HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA
1813

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) na temelju članka 87. stavka 7. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (»Narodne novine« broj 19/14, 93/15, 64/18, 115/18, 58/20 i 156/23), na sjednici Upravnog vijeća održanoj 4. rujna 2024. donosi

PRAVILNIK
O TROŠKOVIMA KOJI SE MOGU PLAĆATI IZ
IMOVINE OBVEZNOG MIROVINSKOG FONDA TE
NAČINU I SADRŽAJU IZRAČUNA POKAZATELJA
UKUPNIH TROŠKOVA OBVEZNOG MIROVINSKOG
FONDA

Članak 1.

Uvodne odredbe

(1) Ovim se pravilnikom detaljnije propisuju:
– troškovi koji se mogu plaćati iz imovine mirovinskog fonda
– način i sadržaj izračuna pokazatelja ukupnih troškova mirovinskog fonda

– vrste nužnih troškova vezanih uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskih fondova kod kojih mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika

– način izračuna ograničenja sukladno kojem mirovinsko društvo može na razini svake godine iz imovine mirovinskog fonda izravno platiti pokriće do najviše 50% nužnih troškova vezanih uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskih fondova kod kojih mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika, u iznosu koji u svakom slučaju ne može prelaziti 0,5% od uplaćenih doprinosa u toj godini

– definiciju povezane osobe za slučaj kada mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika

– izvještavanje Hrvatske agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Hanfa) o naplati nužnih troškova vezanih uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskih fondova kod kojih mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika.

(2) Izrazi i pojmovi korišteni u ovom pravilniku imaju isto značenje kao i u Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima (»Narodne novine« broj 19/14, 93/15, 64/18, 115/18, 58/20 i 56/23 dalje: Zakon).

(3) Povezana osoba mirovinskog društva i povezana osoba imatelja kvalificiranog udjela u mirovinskom društvu, za slučaj kada mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika, je povezana osoba u smislu članka 2. stavka 1. točke 28. Zakona.

Članak 2.

Troškovi, provizije ili pristojbe vezane uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskog fonda

(1) Troškovi, provizije ili pristojbe vezane uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskog fonda koje mirovinsko društvo, sukladno članku 87. stavku 1. točki 3. Zakona, može plaćati iz imovine mirovinskog fonda su primjerice:

a) provizije i naknade investicijskom društvu, uređenom tržištu, središnjoj ugovornoj strani, skrbniku, kreditnoj instituciji ili instituciji za platni promet

b) troškovi i naknade platnog prometa i platnih transakcija

c) troškovi poreznih postupaka prema ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i međunarodnim ugovorima (troškovi prijevoda, ovjera, pristojbi i administrativnih naknada, poštarine i sl.)

d) troškovi dubinskih analiza koje pružatelji investicijskih usluga provode nad mirovinskim fondom u smislu propisa o sprječavanju pranja novca, financiranja terorizma i mjera ograničavanja (troškovi prijevoda, ovjera, pristojbi, poštarine i sl.).

(2) Troškovi vezani uz transakcije koje se poravnavaju neposredno ili posredno posredstvom središnje druge ugovorne strane iz članka 87. stavka 1. točke 4. Zakona su primjerice troškovi otvaranja i vođenja računa u sustavu poravnanja.

Članak 3.

Troškovi vezani uz postupak preuzimanja dioničkog društva

(1) U postupku preuzimanja dioničkog društva (ciljnog društva), u skladu s odredbama zakona koji uređuje preuzimanje dioničkih društava, kao i postupku koji tome prethodi, kada mirovinski fond nastupa kao ponuditelj, neovisno o tome djeluje li samostalno ili zajednički, mirovinsko društvo može plaćati sljedeće troškove iz imovine mirovinskog fonda:

a) troškove odobrenja/suglasnosti javnopravnog tijela za stjecanje dionica

b) troškove osiguranja naknade za preuzimanje dionica ciljnog društva (troškovi vezani uz transakcijski račun subjekta koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja, troškovi izdavanja bankarske garancije i dr.)

c) troškove pohrane dionica kod subjekta koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja (središnjeg klirinškog depozitarnog društva ili kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj)

d) naknade Hanfi u postupku odobrenja ponude za preuzimanje

e) troškove objave ponude za preuzimanje

f) troškove ovjere potpisa dioničara

g) ostale troškove i naknade trećih osoba za poduzimanje radnji koje su nužne radi zadovoljavanja zakonskih uvjeta iz ili u vezi s postupkom preuzimanja dioničkih društva i/ili iz ili u vezi s postupcima koji tome prethode (primjerice vezano uz reviziju elaborata o procjeni fer vrijednosti dionice ciljnog društva).

(2) U odnosu na troškove iz stavka 1. točke b) ovoga članka, mirovinsko društvo je dužno u svakom konkretnom postupku preuzimanja analizirati, procijeniti i dokumentirati je li radi osiguranja novčane naknade za mirovinski fond i njegove članove oportunističnije i bolje:

a) izdvojiti novčana sredstva potrebna za plaćanje svih dionica koje su predmet ponude za preuzimanje (na transakcijski račun subjekta koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja otvoren kod kreditne institucije u svrhu provođenja ponude za preuzimanje)

b) i/ili pak subjektu koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja dostaviti neopozivu bankovnu garanciju na prvi poziv izdanu u korist osoba koje će pohraniti svoje dionice u ponudi za preuzimanje, na iznos potreban za plaćanje svih dionica koje su predmet ponude za preuzimanje.

(3) U slučaju da mirovinsko društvo upravlja i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, troškove iz stavka 1. ovog članka mirovinsko društvo može plaćati iz imovine dobrovoljnih mirovinskih fondova za čiji račun upisuje dionice u postupku preuzimanja proporcionalno dionicama koje upišu u ponudi.

Članak 4.

Troškovi vanjskih suradnika

(1) Nužni troškovi vezani uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskih fondova kod kojih mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika odnose se na troškove koji nastaju:

a) u bilo kojem postupku vezanom uz stjecanje ili prodaju financijske imovine mirovinskog fonda (primjerice postupak dubinskog snimanja nekog društva, izrada analize, postupak preuzimanja dioničkog društva i dr.) u kojem mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika, poput odvjetnika (pravno dubinsko snimanje, savjetovanje, zastupanje u upravnom ili drugom postupku i dr.), savjetnika i/ili revizora (primjerice financijsko i/ili porezno dubinsko snimanje i dr.) ili procjenitelja, za usluge koje su potrebne kao pomoć mirovinskom društvu za donošenje konkretne investicijske odluke

b) u postupku stjecanja ili prodaje nekretnine za račun mirovinskog fonda u kojem mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika za pravne, porezne ili revizorske usluge, uključujući troškove konzultanata, odvjetnika, računovođa, poreznih savjetnika, financijskih savjetnika i drugih stručnjaka.

(2) Nužni troškovi iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju i troškove nastale u slučaju kada nije došlo do realizacije ulaganja mirovinskog fonda.

Članak 5.

Način izračuna ograničenja nužnih troškova vanjskih suradnika koji se mogu platiti iz imovine mirovinskog fonda

(1) Za potrebe izračuna nužnih troškova koji se u iznosu do najviše 50% mogu platiti iz imovine mirovinskog fonda u jednoj kalendarskoj godini, u obzir se uzimaju svi nužni troškovi iz članka 4. ovoga Pravilnika na razini jednog individualnog ulaganja odnosno potencijalnog ulaganja, te kumulativno na razini svih takvih troškova za više ulaganja odnosno potencijalnih ulaganja.

(2) Iz izračuna nužnih troškova iz stavka 1. ovoga članka isključuju se troškovi vezani uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskih fondova kod kojih mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika koji su povezane osobe mirovinskog društva ili imatelja kvalificiranog udjela mirovinskog društva.

(3) Na početku svake kalendarske godine mirovinsko društvo je dužno izraditi:

a) procjenu uplata doprinosa za tu kalendarsku godinu za svaki obvezni mirovinski fond kojim upravlja

b) procjenu maksimalnog iznosa nužnih troškova koji mogu teretiti imovinu mirovinskog fonda u toj kalendarskoj godini.

(4) Mirovinsko društvo je dužno kontinuirano pratiti iznos plaćenih nužnih troškova iz imovine mirovinskog fonda iz stavka 1. ovoga članka s procjenom uplata doprinosa iz stavka 3. ovoga članka, te osigurati da na kraju kalendarske godine ne budu prekoračena ograničenja iz članka 87. stavaka 2. i 3. Zakona.

(5) Ako mirovinsko društvo koristi usluge vanjskih suradnika za račun više mirovinskih fondova kojima upravlja, nužni troškovi iz stavka 1. ovoga članka se raspodjeljuju razmjerno veličini ulaganja pojedinog mirovinskog fonda.

Članak 6.

Troškovi vezani uz stjecanje, prodaju i održavanje nekretnina

(1) U postupku stjecanja i prodaje nekretnine odnosno osnivanja i likvidacije subjekta za posebnu namjenu posredstvom kojeg se stječe nekretnina, iz imovine mirovinskog fonda mogu se plaćati isključivo:

a) troškovi poreza, javnog bilježnika, sudskih pristojbi i ostalih administrativnih davanja koja se plaćaju u vezi sa stjecanjem ili prodajom nekretnine

b) trošak za usluge neovisnog vanjskog procjenitelja koji daje procjenu vrijednosti nekretnine i izjavu da bi nekretnina mogla u primjereno kratkom roku biti otuđena po procijenjenoj vrijednosti, iz članka 125. stavka 1. točke 19. c) Zakona

c) troškovi osnivanja subjekta za posebnu namjenu

d) troškovi likvidacije subjekta za posebnu namjenu.

(2) Iz imovine mirovinskog fonda mogu se plaćati isključivo sljedeći troškovi koji se odnose na očuvanje odnosno održavanje nekretnine:

a) naknada upravitelju nekretnine

b) naknada za inspeksijske izvide

c) troškovi neophodnog tehničkog održavanja radi osiguravanja optimalnog funkcioniranja sustava nekretnine, a koji su isključivo na teret najmodavca

d) troškovi nastali izvan uobičajenog tijeka poslovanja, kao što su troškovi nastali u vezi s potraživanjem, sudskim sporom, arbitražom, posredovanjem ili sličnim postupkom u vezi s nekretninom

e) premija police osiguranja imovine

f) porezne i druge administrativne pristojbe i davanja koja se plaćaju u vezi s nekretninom

g) usluge neovisnog ovlaštenog procjenitelja radi ispunjenja obveze godišnje procjene fer vrijednosti nekretnine, propisane pravilnikom koji uređuje utvrđivanje neto vrijednosti imovine obveznog mirovinskog fonda.

(3) Ako je trošak iz stavka 2. ovoga članka nastao zbog propusta mirovinskog društva, isti se ne može platiti iz imovine mirovinskog fonda.

Članak 7.

Izvjestavanje Hanfe o naplati troškova vanjskih suradnika iz imovine mirovinskog fonda

(1) Mirovinsko društvo dužno je dostaviti Hanfi izvještaj o nužnim troškovima iz članka 5. ovoga Pravilnika, koji mora sadržavati:

a) ukupni iznos uplaćenih doprinosa u pojedini mirovinski fond u izvještajnoj kalendarskoj godini

b) ukupni iznos nužnih troškova koji su teretili imovinu mirovinskog fonda u izvještajnoj kalendarskoj godini

c) analitički prikaz ukupnog iznosa nužnih troškova iz točke

b) ovoga stavka po pojedinim investicijama za pojedini mirovinski fond uz kratki opis pojedinog troška

d) u slučaju da je nužni trošak za pojedini mirovinski fond nastao kao posljedica zajedničkog ulaganja (s drugim obveznim ili dobrovoljnim mirovinskim fondovima ili drugim ulagateljima i sl.) potrebno je navesti postotni udio iznosa iz točke b) ovoga stavka u ukupnim nužnim troškovima pojedine investicije.

(2) Izvještaj iz stavka 1. ovoga članka mirovinsko društvo dužno je dostaviti Hanfi najkasnije do 31. srpnja za prvo polugodišnje razdoblje te do 31. siječnja za prethodnu kalendarsku godinu.

(3) Izvještaj iz stavka 1. ovoga članka mirovinsko društvo može dostaviti Hanfi na način i u skladu s Tehničkom uputom za korištenje sustava za dostavu podataka u elektroničkom obliku Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga reports.hanfa.hr i Uputom za popunjavanje WEB obrazaca za mirovinska društva.

Članak 8.

Način i sadržaj izračuna pokazatelja ukupnih troškova mirovinskog fonda

(1) Mirovinsko društvo dužno je ukupni iznos svih troškova iz članka 87. Zakona, uključujući i troškove iz članka 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga Pravilnika, koji se knjiže na teret mirovinskog fonda u poslovnoj godini, iskazati kao pokazatelj ukupnih troškova.

(2) Pokazatelj ukupnih troškova računa se na način da se zbroj ukupnih troškova iz stavka 1. ovoga članka, podijeli s prosječnom godišnjom neto imovinom mirovinskog fonda i pomnoži sa 100.

(3) Mirovinsko društvo dužno je pokazatelj ukupnih troškova iz stavka 1. ovoga članka iskazivati minimalno u sklopu godišnjih izvještaja mirovinskog fonda propisanih pravilnikom kojim se uređuju godišnji, tromjesečni i drugi izvještaji obveznog mirovinskog fonda, unutar Izvještaja o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda, te ga na vidljivom mjestu objaviti i na svojoj mrežnoj stranici.

Članak 9.

Prijelazne i završne odredbe

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

(2) Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o troškovima koji se mogu plaćati iz imovine obveznog mirovinskog fonda te načinu i sadržaju izračuna pokazatelja ukupnih troškova obveznog mirovinskog fonda (»Narodne novine« broj 9/19).

(3) Mirovinska društva dužna su u roku od mjesec dana od dana stupanja ovog Pravilnika na snagu izraditi procjenu uplata doprinosa za 2024. godinu za obvezne mirovinske fondove kojima upravljaju, kao i procjenu maksimalnog iznosa nužnih troškova koji mogu teretiti imovinu mirovinskog fonda u 2024. godini.

Klasa: 011-01/24-03/01

Urbroj: 326-01-70-72-24-23

Zagreb, 4. rujna 2024.

Predsjednik Upravnog vijeća
dr. sc. Ante Žigman, v. r.

1814

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) na temelju članka 111. stavka 3. Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (»Narodne novine« broj 19/14, 29/18, 115/18 i 156/23), na sjednici Upravnog vijeća održanoj 4. rujna 2024. godine donosi

PRAVILNIK**O TROŠKOVIMA KOJI SE MOGU PLAĆATI IZ IMOVINE DOBROVOLJNOG MIROVINSKOG FONDA TE NAČINU I SADRŽAJU IZRAČUNA POKAZATELJA UKUPNIH TROŠKOVA DOBROVOLJNOG MIROVINSKOG FONDA**

Članak 1.

Uvodne odredbe

(1) Ovim se pravilnikom detaljnije propisuju troškovi koji se mogu plaćati iz imovine mirovinskog fonda te način i sadržaj izračuna pokazatelja ukupnih troškova mirovinskog fonda.

(2) Izrazi i pojmovi korišteni u ovom pravilniku imaju isto značenje kao i u Zakonu o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (»Narodne novine« broj 19/14, 29/18, 115/18 i 156/23, dalje: Zakon).

Članak 2.

Troškovi fonda

(1) Naknada i troškovi plativi depozitaru iz članka 111. stavka 1. točka 2. Zakona obuhvaćaju naknade koje se plaćaju depozitaru s osnove obavljanja poslova depozitara iz članka 247. Zakona.

(2) Troškovi, provizije ili pristojbe vezane uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskog fonda koje mirovinsko društvo sukladno članku 111. stavku 1. točki 3. Zakona može plaćati iz imovine mirovinskog fonda su primjerice:

a) provizije i naknade investicijskom društvu, uređenom tržištu, središnjoj ugovornoj strani, skrbniku, kreditnoj instituciji ili instituciji za platni promet

b) troškovi i naknade platnog prometa i platnih transakcija

c) troškovi poreznih postupaka prema ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i međunarodnim ugovorima (troškovi prijevoda, ovjera, pristojbi i administrativnih naknada, poštarine i sl.)

d) troškovi dubinskih analiza koje pružatelji investicijskih usluga provode nad mirovinskim fondom u smislu propisa o sprječavanju pranja novca, financiranja terorizma i mjera ograničavanja (troškovi prijevoda, ovjera, pristojbi, poštarine i sl.).

(3) Troškovi vezani uz transakcije koje se poravnavaju neposredno ili posredstvom središnje druge ugovorne strane iz članka 111. stavka 1. točke 4. Zakona su primjerice troškovi otvaranja i vođenja računa u sustavu poravnanja.

Članak 3.

Troškovi vezani uz postupak preuzimanja dioničkog društva

(1) U postupku preuzimanja dioničkog društva (ciljnog društva), u skladu s odredbama zakona koji uređuje preuzimanje dioničkih društava, kao i postupku koji tome prethodi, kada mirovinsko društvo nastupa kao ponuditelj za račun obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova kojima upravlja, neovisno o tome djeluje li samostalno ili zajednički, mirovinsko društvo može plaćati sljedeće troškove iz imovine dobrovoljnog mirovinskog fonda:

a) troškove odobrenja/suglasnosti javnopravnog tijela za stjecanje dionica

b) troškove osiguranja naknade za preuzimanje dionica ciljnog društva (troškovi vezani uz transakcijski račun subjekta koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja, troškovi izdavanja bankarske garancije i dr.)

c) troškove pohrane dionica kod subjekta koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja (središnjeg klirinškog depozitarnog društva ili kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj)

d) naknade Hanfi u postupku odobrenja ponude za preuzimanje

e) troškove objave ponude za preuzimanje

f) troškove ovjere potpisa dioničara

g) ostale troškove i naknade trećih osoba za poduzimanje radnji koje su nužne radi zadovoljavanja zakonskih uvjeta iz ili u vezi s postupkom preuzimanja dioničkih društva i/ili iz ili u vezi s postupcima koji tome prethode (primjerice vezano uz reviziju elaborata o procjeni fer vrijednosti dionice ciljnog društva).

(2) U odnosu na troškove iz stavka 1. točke b) ovoga članka, mirovinsko društvo je dužno u svakom konkretnom postupku preuzimanja analizirati, procijeniti i dokumentirati je li radi osiguranja novčane naknade za mirovinski fond i njegove članove oportunistički i bolje:

a) izdvojiti novčana sredstva potrebna za plaćanje svih dionica koje su predmet ponude za preuzimanje (na transakcijski račun subjekta koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja otvoren kod kreditne institucije u svrhu provođenja ponude za preuzimanje)

b) i/ili pak subjektu koji djeluje kao depozitar u postupku preuzimanja dostaviti neopozivu bankovnu garanciju na prvi poziv izdanu u korist osoba koje će pohraniti svoje dionice u ponudi za preuzimanje, na iznos potreban za plaćanje svih dionica koje su predmet ponude za preuzimanje.

(3) Troškove iz stavka 1. ovog članka mirovinsko društvo može plaćati iz imovine dobrovoljnih mirovinskih fondova za čiji račun upisuje dionice u postupku preuzimanja proporcionalno dionicama koje upišu u ponudi.

Članak 4.

Troškovi vanjskih suradnika

Mirovinsko društvo koje u bilo kojem postupku vezanom uz stjecanje ili prodaju imovine mirovinskog fonda (primjerice postupak dubinskog snimanja nekog društva, izrada analize i dr.) koristi usluge vanjskih suradnika, poput odvjetnika (savjetovanje, zastupanje u upravnom postupku i dr.), savjetnika i/ili revizora, te troškove vezane uz njihov angažman plaća iz imovine mirovinskog društva.

Članak 5.

Troškovi vezani uz stjecanje, prodaju i održavanje nekretnina

(1) U postupku stjecanja i prodaje nekretnine odnosno osnivanja i likvidacije subjekta za posebnu namjenu posredstvom kojeg se stječe nekretnina, iz imovine mirovinskog fonda mogu se plaćati isključivo:

a) troškovi poreza, javnog bilježnika, sudskih pristojbi i ostalih administrativnih davanja koja se plaćaju u vezi s nekretninom

b) trošak za usluge neovisnog vanjskog procjenitelja koji daje procjenu vrijednosti nekretnine i izjavu da bi nekretnina mogla u primjereno kratkom roku biti otuđena po procijenjenoj vrijednosti, iz članka 125. stavka 1. točke 19. c) Zakona

c) troškovi osnivanja subjekta za posebnu namjenu,

d) troškovi likvidacije subjekta za posebnu namjenu.

(2) Iz imovine mirovinskog fonda mogu se plaćati isključivo sljedeći troškovi koji se odnose na očuvanje odnosno održavanje nekretnine:

a) naknada upravitelju nekretnine

b) naknada za inspeksijske izvide

c) troškovi neophodnog tehničkog održavanja radi osiguravanja optimalnog funkcioniranja sustava nekretnine, a koji su isključivo na teret najmodavca

d) troškovi nastali izvan uobičajenog tijeka poslovanja, kao što su troškovi nastali u vezi s potraživanjem, sudskim sporom, arbitražom, posredovanjem ili sličnim postupkom u vezi s nekretninom

e) premija police osiguranja imovine

f) porezne i druge administrativne pristojbe i davanja koja se plaćaju u vezi s nekretninom

g) usluge neovisnog ovlaštenog procjenitelja radi ispunjenja obveze godišnje procjene fer vrijednosti nekretnine, propisane pravilnikom koji uređuje utvrđivanje neto imovine obveznog mirovinskog fonda.

(3) Ako je trošak iz stavka 2. ovoga članka nastao zbog propusta mirovinskog društva, isti se ne može platiti iz imovine mirovinskog fonda.

Članak 6.

Način i sadržaj izračuna pokazatelja ukupnih troškova mirovinskog fonda

(1) Mirovinsko društvo dužno je ukupni iznos svih troškova iz članka 111. Zakona, uključujući i troškove iz članka 5. ovoga Pravilnika, koji se knjiže na teret mirovinskog fonda u poslovnoj godini, iskazati kao pokazatelj ukupnih troškova.

(2) Pokazatelj ukupnih troškova računa se na način da se zbroj ukupnih troškova iz stavka 1. ovoga članka, podijeli s prosječnom godišnjom neto imovinom mirovinskog fonda i pomnoži sa 100.

(3) Mirovinsko društvo dužno je pokazatelj ukupnih troškova iz stavka 1. ovoga članka iskazivati minimalno u sklopu revidiranih godišnjih izvještaja mirovinskog fonda propisanih pravilnikom kojim se uređuju godišnji, polugodišnji i drugi izvještaji dobrovoljnog mirovinskog fonda, unutar Izvještaja o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda.

(4) Mirovinsko društvo dužno je pokazatelj ukupnih troškova iz stavka 1. ovoga članka za otvorene mirovinske fondove objaviti na svojoj mrežnoj stranici na vidljivom mjestu, dok je za zatvorene mirovinske fondove isti dužno učiniti dostupnim članu fonda na način definiran ugovorom iz članka 115. Zakona.

Članak 7.

Završne odredbe

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

(2) Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o troškovima koji se mogu plaćati iz imovine dobrovoljnog mirovinskog fonda te načinu i sadržaju izračuna pokazatelja ukupnih troškova dobrovoljnog mirovinskog fonda (»Narodne novine« broj 124/19).

Klasa: 011-01/24-03/01

Urbroj: 326-01-70-72-24-22

Zagreb, 4. rujna 2024.

Predsjednik Upravnog vijeća
dr. sc. Ante Žigman, v. r.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1815

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Ivan Petković iz Šibenika, na sjednici održanoj 4. lipnja 2024. donio je

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukida se rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 3407/2018-3 od 14. lipnja 2022.

III. Predmet se vraća Vrhovnom sudu Republike Hrvatske na ponovni postupak.

IV. Utvrđuje se da je zbog dugotrajnosti postupka podnositelju ustavne tužbe Ivanu Petkoviću iz Šibenika, Frane Supila 5, povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) te mu se na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst) određuje primjerena naknada u iznosu od 2.295,00 eura.

V. Naknada iz točke IV. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije za njezinu isplatu.

VI. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

i

RJEŠENJE

I. Ustavna tužba se odbacuje u dijelu u kojem je podnesena u povodu presude Županijskog suda u Puli-Pola broj: Gž-311/2018-2 od 3. rujna 2018.

II. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje odluke

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ivan Petković iz Šibenika (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnio je ustavnu tužbu u povodu rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 3407/2018-3 od 14. lipnja 2022. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje) kojim je odbačena revizija podnositelja kao nedopuštena te je presudom Županijskog suda u Puli – Pola broj: Gž-311/2018-2 od 3. rujna 2018. (u daljnjem tekstu: osporena drugostupanjska presuda) pravomoćno odbijen njegov tužbeni zahtjev radi isplate.

1.1. Presudom Općinskog suda u Šibeniku broj: P-755/14 od 29. prosinca 2017. ispravljena rješenjem broj: P-755/14-47 od 9. siječnja 2018. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda) usvojen je tužbeni zahtjev podnositelja i naloženo je OTP banci d.d. Zadar kao tuženici da podnositelju kao tužitelju plati 13.849,55 kuna sa zakonskom zateznom kamatom, zatim 59.080,36 kuna sa zakonskom zateznom kamatom po stopi i tijeku navedenom u izreci te 27.914,22 kuna sa zakonskom zateznom kamatom, sve kako je pobliže navedeno u izreci prvostupanjske presude, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka od 45.125,00 kuna sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate po stopi navedenoj u izreci.

1.2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis Općinskog suda u Šibeniku broj: P-755/14.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

2. Podnositelj je tužbu radi isplate podnio prvostupanjskom sudu 15. veljače 2013.

Sa tuženikom, OTP bankom Zadar d.d. (u daljnjem tekstu: tuženik) podnositelj je 20. ožujka 2008. sklopio ugovor o hipotekarnom kreditu od 107.000,00 eura u protuvrijednosti u kunama uz kamatu stopu od 7,79 %.

Iznos kredita je isplaćen 1. travnja 2008. uz obvezu otplate u roku od dvadeset godina.

Kredit je u potpunosti otplaćen 31. kolovoza 2012., nakon četiri godine i pet mjeseci od sklapanja ugovora o kreditu.

Podnositelj je za vrijeme trajanja kredita banci isplatio uz glavnicu i 40.316,40 eura protuvrijednosti u kunama na ime kamata, odnosno 37,68 premije na glavnicu.

Podnositelj je platio 3.751,06 eura protuvrijednosti u kunama na ime naknade za prijevremenu otplatu kredita.

U tužbi je tvrdio da u vrijeme zaključenja Ugovora i tijekom otplate kredita nije bio upoznat pod kojim uvjetima će tuženik jed-

nostrano mijenjati ugovorenu promjenljivu kamatnu stopu te se o toj odredbi ugovora nije moglo pregovarati.

Tuženik nije kod sklapanja ugovora vezao promjenu kamatne stope uz neku od tržišnih referentnih kamatnih stopa (npr. eskontnu kamatnu stopu HNB-a ili tromjesečne ili šestomjesečne zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske ili neke druge domaće ili strane tržišne referentne kamatne stope).

Tuženik je u odgovoru na tužbu naveo da osporava osnovanost i visinu tužbenog zahtjeva, porekao je činjenične navode iz tužbe te je predložio da tužba bude odbijena kao neosnovana uz osudu tužitelja na nadoknadu parničnog troška.

Tijekom parničnog postupka izvedeni su dokazi pregledom ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine upisom hipoteke na nekretninama, koji je ovjeren i solemniziran od javnog bilježnika Vojislava Vuletina 8. rujna 2006. pod brojem Ov-16152/06, amortizacijskog plana, pregledom računa izdanog za plaćanje naknade za izvršenu uslugu na temelju odluke o tarifi naknada banke, pregledom elektroničke platne transakcije, pregledom Odluke o izmjenama i dopunama odluke o kamatama broj: 1-2004-79, Odluke o izmjenama i dopunama odluke o kamatama broj: 1-2004-72 od 3. lipnja 2008., Općih uvjeta odobravanja »hipotekarnih kredita prilagođen vašim željama«, obavijesti o dospijuću obroka i redovne kamate, te pregledom prometa po računu, izračuna razlike kamata iz ugovora o kreditu vještaka Jurice Dobrinića, dipl. oec., dopisa Hrvatske narodne banke od 23. ožujka 2015., SBER banke od 1. travnja 2015., ispisu kamatnih stopa, potvrde o elektroničkoj platnoj transakciji, nalaza i mišljenja vještaka za financijsko računovodstvene poslove Gorana Miljasa, dipl. oec., od 16. svibnja 2017., dopunskog saslušanja vještaka Gorana Miljasa, dip. oec., te saslušanjem svjedoka Željka Dekovića i podnositelja.

2.1. Prvostupanjskom presudom usvojen je tužbeni zahtjev podnositelja i naloženo je tuženiku da mu plati u izreci prvostupanjske presude specificirane iznose te da mu naknadi troškove parničnog postupka. U prvostupanjskoj presudi, između ostalog, navedeno je:

»Raskid ugovora i vraćanje kredita prije roka propisane su odredbom članka 1024 st. 2, 3. i 4. po kojima korisnik kredita može vratiti kredit i prije određenog za vraćanje, ali je dužan o tome unaprijed obavijestiti banku. U oba slučaja korisnik kredita dužan je naknaditi štetu ako je davatelj kredita pretrpio.

I slučaju vraćanja kredita prije određenog roka banka ne može uračunati kamate za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kad ga je po ugovoru trebalo vratiti.

Opće odredbe o plaćanju prije roka propisane su odredbom članka 25. ZOO-a po kojoj dužnik novčane obveze može ispuniti obveze i prije roka, odredba kojoj se dužnik odriče tog prava je ništetna, a u slučaju ispunjenja novčane obveze prije roka dužnik ima pravo od iznosa duga odbiti iznos kamata za vrijeme od dana isplate do dospijelosti obveze samo ako je na to ovlašten ugovorom.

Pored naprijed navedenih zakonskih odredbi ugovorne stranke kod dvostrano obveznih ugovora dužne su se pridržavati i osnovnog načela ZOO po kojem je propisano da u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici su dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja, ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, dužnosti njihove suradnje, jednakih vrijednosti činidbe, kao i načelo zabrane zloupotrebe prava.

Nadalje, sukladno odredbi članka 81. do 88. ZZP i prema članku 81 st. 1 ZZP ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. (»Narodne novine« 79/07, 125/07)

Dakle, polazeći od osnovnih načela dvostrano obveznih odnosa osnovano se tužitelj poziva da je unošenje u ugovore o kreditu potpuno neodređene formulacije u pogledu promjenljive kamatne stope, te da

će se ista odrediti odlukom banke bilo suprotno naprijed navedenim načelima obveznog prava, jer je korisnik kredita od samog početka ugovornog odnosa doveden u neravnopravan položaj u odnosu na banku kao trgovca, pošto je formulacija ugovornih odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi koja je postojala u ugovorima o kreditu, bila takva da je na temelju takve formulacije korisnik kredita tužitelj mogao znati samo visinu kamate stope na dan sklapanja ugovora o kreditu, o daljnjim promjenama kamatne stope i kolika će biti tijekom budućeg kreditnog razdoblja tužitelj ni približno nije mogao ocijeniti i sva kretanja na tržištu kapitala koja bi bila negativna snosi tužitelj što nije u skladu ni sa jednim naprijed navedenim načelom.

Dakle, na temelju ovakvih ugovornih odredbi o kamati koja je ugovorena kao promjenljiva kamatna stopa sukladno odlukama banke tijekom budućeg vremenskog razdoblja niti je određena ni određiva, jer u ugovoru izrijekom nije naveden razlog za njihove izmjene ubuduće, a što nije moglo biti jasno ni tužitelju, iako je prema navodima tuženika poslovan čovjek koji ima firmu i kojem su poznati financijski poslovi.

Ovdje treba istaknuti i navode zakonskog zastupnika tuženika saslušano kao svjedoka Željka Deković koji je naveo u svom svjedočkom iskazu da se sve u ugovornim odnosima radi temeljem Odluke banke znači jednostranom odlukom i to kako promjena kamatne stope tako i visina naknade prilikom prijevremene otplate kredita i to u vrijeme vraćanja kredita po Tarifi o naknadi banke sukladno Zakonu o potrošačkom kreditu, a tužitelj da je tražio da mu se smanji naknada, što je tuženik odbio.

Sud je nedvojbeno utvrdio da u ugovoru i to u članku 3. istog tuženik banka nije navela osnovne ekonomske čimbenike koji bi izravno ili neizravno utjecali na određivanje visine kamate, a ista nije određena po sporazumno ugovorena naknada za korištenje tuđeg novca, pa je kao takva odredba ugovora kojom se ugovora visina kamate neodređena, a protivna i načelu savjesnosti i poštenja, jer je očigledno prouzročila neravnopravnost u pravima i obvezama strana na štetu korisnika kredita kako je to i propisano odredbom članka 296. ZOO-a da je ništena odredba općih uvjeta ugovora koje, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzroče neravnopravnost u pravima i obvezama strana na štetu suugovaratelja sastavljača ili ugrožavaju postizanje svrhe sklopljenog ugovora, čak i ako su opći uvjeti koji ih sadrže odobreni od nadležnog tijela. Nadalje stavkom dva istog članka je propisano da se prilikom ocijene ništetnosti određene odredbe općih uvjeta ugovora uzimaju u obzir sve okolnosti prije i u vrijeme sklapanja ugovora, pravna narav ugovora, vrsta robe ili usluge koja je objekt činidbe, ostale odredbe ugovora kao i odredbe drugog ugovora s kojima je ta odredba općih uvjeta ugovora povezana. Odredba stavka 1. ovog članka ne primjenjuje se na one odredbe općih uvjeta ugovora čiji sadržaj preuzet iz važećih propisa ili se prije sklapanja ugovora o njima pojedinačno pregovaralo, a druga strana pri tom mogla utjecati na njihov sadržaj, te na odredbe o predmetu i cijeni ugovora ako su jasne, razumljive i lako uočljive, kako je vještak Goran Miljas u svom nalaz i mišljenju i naveo da je banka dva puta jednostranom odlukom mijenjala kamate, a da prethodno o tome nije obavijestila tužitelja što je bila obveza po općim uvjetima i to dana 16. lipnja 2008. godine na 9,29, a 10. studenog 2008. godine na 9,79 % godišnje, a ukupna razlika u kamatama koja je ugovorena i kamate određene odlukom banke je u iznosu od 72.930,36 kn, a čiji nalaz i mišljenje ovaj sud cijeni kao objektivan i stručan to je tim više osnovan tužbeni zahtjev kao na isplatu više naplaćene kamate.

Isto tako sud je utvrdio da je odredba članka 6. ugovora kojom je također navedeno da će se naknada za prijevremenu otplatu kredita odrediti Odlukom o tarifi naknada Banke, a s obzirom i da je tužitelj zahtijevao da se naknada za prijevremenu otplatu smanji koju tuženik nije odobrio, već je naplatio u visini od 4 % što je prema nalazu i mišljenju vještaka Gorana Miljas, dipl. oec. naplaćeno dana 24. rujna 2010. godine iznos od 4.025,25 kn, te 23.888,97 kn na dan 31. kolovoza 2012. godine po konačnoj otplati kredita koja naknada nije također bila određena, a niti određiva i protivna je načelu savjesnosti i poštenja ista je ništena.

Ovaj sud je kod ocijene poštenosti ovog ugovora uzeo u obzir i činjenicu da je tužitelj kao korisnik kredita kao potrošač u odnosu na banku kao trgovca faktično bio u ovisnom položaju, te dovedeni u situaciju uzmi ili ostavi, pošto nisu imali mogućnost drugog načina namicanja potrebnog novca, izvan odobrenog kredita tužene pod uvjetima koje je ona diktirala.

Slijedom sveg navedenog ovaj sud je utvrdio da je sukladno odredbi članka 1021. ZOO ugovorom o kreditu korisnika kredita tužitelj bio u obvezi prema tuženiku-banci plaćati ugovorenu kamatu i iskoristiti iznos novca vratiti u vrijeme i na način kako je to ugovoreno, a ne i iznose koje je stekao na temelju ništetnih odredbi ugovora o kreditu, jer plaćanje kako kamata tako i naknada nemaju valjan pravni osnov u ugovoru o kreditu, pa je stjecatelj banka tuženik u ovom postupku sukladno odredbi članka 1111. ZOO-a dužan vratiti kako iznos više plaćene kamate, tako i naknadu banke kako je to presuđeno u pravorijeku ove presude.

2.2. Osporenim drugostupajskom presudom prihvaćena je žalba tuženika te je preinačena prvostupajnska presuda i odbijen tužbeni zahtjev podnositelja sa sljedećim obrazloženjem:

»Pogrešan je stoga zaključak prvostupajnskog suda da je odredba o promjenljivoj kamatnoj stopi kako je određena općim uvjetima ništena u smislu čl. 296. ZOO, jer sud prvog stupnja i ne obrazlaže u čemu bi se sastojala ta neravnopravnost, pogrešno smatrajući da je tužitelj kao korisnik kredita i potrošač u odnosu na tuženicu kao trgovca bio u ovisnom položaju, da nije imao mogućnost drugog načina namicanja potrebnog novca izvan odobrenog kredita tuženice pod uvjetima koje je ona diktirala, jer je tužitelj imao mogućnost ugovoriti fiksnu kamatnu stopu, koja je uobičajeno viša od prvotno ugovorene kamatne stope pri ugovaranju promjenjive kamatne stope, te je svjesno preuzeo rizik povećanja kamatne stope, koja je prema ugovorenim parametrima mogla kasnije biti i manja, shvaćajući u potpunosti značenje tako ugovorene stope, a mogao je odabrati i kredit kod neke druge banke ukoliko bi ga ocijenio povoljnijim.

Po ocjeni ovog suda ugovorena promjenjiva kamatna stopa nije suprotno načelu savjesnosti i poštenja prouzročila očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama na štetu tužitelja u smislu čl. 296. ZOO, jer to ne proizlazi iz svih okolnosti ocijenjenih prema čl. 296. st. 2. ZOO, budući da je ugovor o kreditu sklopljen na uobičajeni način, na koji to čine i druge banke, tužitelj je kao stručna osoba bio svjestan što je ugovoreno i s tim se suglasio, te je u cijelosti prijevremeno otplatio kredit.

Vezano za ocjenu poštenosti ugovorne odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi u parnici radi zaštite kolektivnih interesa potrošača između tužitelja Potrošač-Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača i osam banaka, predmet koje su bile odredbe iz ugovora o kreditu, čija glavnica je valutnom klauzulom vezana uz valutu švicarskog franka, a koje su tužene banke sklapale s potrošačima ugovarajući redovnu kamatnu stopu koja je tijekom trajanja ugovornih obveza promjenjiva u skladu s jednostranim odlukama banaka, odlučujući o revizijama stranaka Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odluci broj RevT-249/14 od 9. travnja 2015. tumači sadržaj odredaba o ugovorenoj promjenljivoj kamatnoj stopi, polazeći od odredbe čl. 99. Zakona o zaštiti potrošača (»Narodne novine« 79/07, 125/07), kojom je propisano da nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive. Pri tome je ocijenio ugovorne odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi lako uočljivima, jasnima, a nerazumljivima, smatrajući da su odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi i načinu njezinog obračuna visokostručne i kao takve razumljive isključivo onim osobama koje imaju ekonomsku naobrazbu te koje se bave bankarskim poslovanjem, da je za prosječnog potrošača takva terminologija apsolutno nerazumljiva, a izraženo je i mišljenje da se razlozi za promjenjivost kamatne stope prikazani u odlukama tuženih banaka ne mogu smatrati načelnim i objektivnim kriterijima koji bi trebali omogućiti potrošaču da provjeri opravdanost razloga za promjenu kamatne stope tijekom razdoblja trajanja kredita.

Navedenom revizijskom odlukom odbijena je revizija protiv dijela drugostupajnske presude kojom je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na jednu od banaka, koja je u ugovorima o kreditu imala odredbu da se kamatna stopa određuje kao redovna sukladno Odluci o kamatama i naknadama kreditora i promjenjiva, vezana uz tromjesečni LIBOR uve-

čan za troškove pribavljanja sredstava i kamatnu mrežu kreditora, jer je kao takva ispunjavala sve pretpostavke koje su naknadno propisane i odredbom čl. 10. st. 2. toč. f. Zakona o potrošačkom kreditiranju («Narodne novine» 75/09). a tumačeno u skladu i u duhu prava Europske unije. U razlozima se navodi da ni takva formulacija ne omogućava potrošaču da već u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu može znati koliko će ta kamatna stopa iznositi tijekom trajanja ugovornog vremena kredita ali ga jasno informira o kojim će to parametrima ovisiti visina kamatne stope, kako se one kreiraju, te što utječe na njih.

Iako se navedeni postupak i u njemu donesene odluke ne odnose na ugovorne odnose proizašle iz ugovora o kreditu sklapane uz valutnu klauzulu vezanu uz neku drugu valutu (kako se navodi na str. 20. odluke VSRH broj RevT-249/14 od 9. travnja 2015.), može se na odgovarajući način u smislu te odluke sagledati i pravna situacija u ovoj parnici.

Dakle, budući da ugovorna odredba o kamati tužitelju nije bila ni nejasna ni nerazumljiva, nije ju dopušteno ocjenjivati u smislu odredbe čl. 99. ZPP. S obzirom na razumljivost odredbe o kamatama i s obzirom na to da je odredba o kamatama samom tužitelju bila razumljiva, te ju je potpisivanjem ugovora prihvatio, prema njegovim navodima u postupku o visini kamate se i pregovaralo, odredba nije nepoštena ni u smislu čl. 96. ZPP, a u postupku nije dokazano ni da je uzrokovala znatnu neravnotežu u obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja, budući da u postupku nije ni utvrđivano koliko bi kamate tužitelj platio da je ugovorio fiksnu kamatnu stopu za vrijeme cijelog trajanja kredita.

Pogrešno je sud prvog stupnja zaključio i da je tuženik dužan platiti tužitelju razliku glavnice koju je tužitelj platio u trenutku konačne prijevremene otplate kredita, nastale zbog veće kamate od one koja je prvotno ugovorena, jer je tužitelj u svakom slučaju bio dužan vratiti cijeli iznos glavnice kredita koji mu je na temelju ugovora o kreditu isplaćen, neovisno o tome je li ga platio prije ili u konačnoj prijevremenoj otplati, pa ne postoji osnova po kojoj bi tuženica u bilo kojem slučaju dio isplaćene glavnice morala i trebala tužitelju vratiti.

Sud prvog stupnja pogrešno ocjenjuje ništavom odredbe o naknadi za prijevremenu otplatu kredita, jer je ugovoreno za slučaj prijevremene otplate plaćanje naknade prema Odluci o tarifi naknada banke, koja je tužitelju u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu bila ili mogla biti poznata, jer je također objavljena na internetskim stranicama tuženice, neovisno o tome što iznos naknade nije naznačen u samom ugovoru, jer je u svakom slučaju ta naknada određena i odrediva, kad se ugovorom navodi izvor odnosno Odluka o tarifi naknada, na temelju koje će se naknada obračunati. Ta ugovorena naknada odrediva je i u smislu čl. 272. ZOO koji propisuje da je činidba odrediva ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ju odredi, a postojanje Odluke o tarifi naknada je svakako podatak kojim je ta naknada određena.

Prema tome, budući da ugovorena odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi nije ništetna ni u smislu odredaba 96. ZPP, te čl. 324. ZOO, a ni odredaba čl. 296. ZOO. ona ne proizvodi ni posljedice ništetnosti u smislu čl. 323. ZOO. odnosno obvezu vraćanja dijela iznosa plaćene kamate.

Tuženica nije bez osnove stekla iznos kamate nastao zbog povećanja kamatne stope i prvostupajnski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo iz odredbe čl. 1111. ZOO kad je tužbeni zahtjev prihvatio u dijelu kamate plaćene po promijenjenoj kamatnoj stopi, a pogrešno je primijenio istu odredbu i kad je tuženicu obvezao na vraćanje tužitelju iznosa plaćene naknade za prijevremenu otplatu kredita, budući da je tuženica naknadu naplatila u skladu s ugovornom odredbom kojom je to pitanje uređeno, a koja je tužitelju također bila jasna, što proizlazi i iz njegovog iskaza.

U svakom slučaju pogrešno je primijenjeno materijalno pravo i kad je tužitelju dosuđen dio glavnice, koji je već po prirodi ugovora o kreditu, definiranog odredbom čl. 1021. ZOO. morao vratiti tuženici, u visini u kojoj je mu je ta glavnica i isplaćena na temelju sklopljenog ugovora.

Stoga je, budući da je prvostupajnski sud na pravilno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenio materijalno pravo, žalba tuženice je na temelju čl. 373. toč. 3. ZPP prihvaćena, preinačena je prvostupajnska presuda i odbijen je tužbeni zahtjev.»

2.3. Podnositelj je u reviziji isticao sljedeće:

»Odlučujući o žalbi tuženika na presudu Općinskog suda u Šibeniku P-755/14 od 29. prosinca 2017. godine, Županijski sud u Puli usvojio je žalbu, te presudom pod brojem Gž- 311/2018 preinačio prvostupajnsku presudu na način da je tužbeni zahtjev tužitelja odbio.

Tužitelj je dana 26. rujna 2018.g. zaprimio navedenu presudu Županijskog suda u Puli, koju nalazi nezakonitom, te ulaže ovu reviziju.

Naime, u konkretnom slučaju se radi o pitanjima o kojima sudovi nisu zauzeli jedinstven stav, odnosno postoji različita praksa drugostupajnskih presuda, a koje su poznate i široj javnosti (Gž-3800/15 Županijski sud u Zadru, Gž-1477/16 Županijski sud u Zadru). Isto tako postavlja se pitanje da li stručna sprema i zanimanje pojedinca uvjetuje pravnu valjanost sklopljenih ugovora o kreditu sa financijskim institucijama.

Drugostupajnski sud, rješavajući po žalbi tuženika, zauzima pomalo zastrašujući stav. Pa tako na stranici 6. Presude navodi 'u postupku je utvrđeno da je tužitelj osoba koja ima, visoku ekonomsku naobrazbu i bavi se financijskim poslovanjem, time zapravo zauzimajući stav da u ovakvim predmetima, postoji razlika u samoj odluci, a isključivo iz razloga stupnja obrazovanja tužitelja ili njegovog zvanja, odnosno zanimanja.

Analogijom i jednostavnim zaključivanjem: osobe koje nisu diplomirani ekonomisti, a prema ovakvoj ocjeni drugostupajnskog suda, uspjele bi u ovako postavljenim tužbenim zahtjevima. Raditi ovakvu razliku, na temelju stupnja obrazovanja pojedine osobe jest diskriminatorno i nedopustivo. Još kad ovakav zaključak izvodi jedan od županijskih sudova, onda je to posebno zabrinjavajuće.

Ovdje se suviše navodi, kako u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, tužitelj se nije bavio nikakvim financijskim poslovanjem, a koja činjenica je i potkrijepljena dokazima u spisu.

Ovakav stav Županijskog suda posebno čudi jer, a kako se to navodi u obrazloženju presude, odluka VSRH, na koju se drugostupajnski sud poziva, uopće se ne odnosi na ugovorne odnose proizašle iz ugovora o kreditu sklapane uz valutnu klauzulu. Unatoč toj činjenici, drugostupajnski sud i dalje ustraje na svojoj odluci i svom zaključku, navodeći kako se 'može na odgovarajući način u smislu te odluke sagledati i pravna situacija u ovoj parnici(!)'. »

Nadalje, kada drugostupajnski sud govori odredbe o naknadi za prijevremenu otplatu kredita, te navodi da unatoč činjenici da ista nije bila sastavni dio ugovora, tužitelj je trebala biti poznata jer se nalazi na internetskim stranicama druge ugovorne strane (pa je time bila odrediva), on propušta uvidjeti da se isključivo radi o jednostranoj odluci banke koja nije ujednačena prema svim osobama sa kojima je sklopila istovjetne ugovore. Naime, banka jednostranom odlukom praktički odabire osobe kojima naplaćuje predmetnu naknadu, osobe kojima smanjuje iznos te obveze i osobe kojima tu naknadu uopće ne naplaćuje.

Ovakvo postupanje banke je diskriminatorno, odnosno protivno pozitivnim pravnim propisima i moralu društva. I prvostupajnski sud ispravno odlučuje kada ovakve odredbe o naknadi za prijevremenu otplatu kredita ocjenjuje ništavima.

Drugostupajnski sud propušta pravilno ocijeniti odredbe Zakona o obveznim odnosima, koji jasno propisuju da ugovorna činidba mora biti odrediva. Kod ugovora koji je predmet ovog postupka, ona to nije, jer jednostrane odluke banke kojima se kamatna stopa mijenja, bez jasnih i točnih podataka, je ništa drugo nego ništetna. Bez obzira na stupanj stručne spreme osobe sa kojom se sklapa.

Sljedom navedenog, predlaže se preinačiti drugostupajnsku presudu na način da se, a kako je to utvrđeno i prvostupajnskom presudom, usvoji tužbeni zahtjev tužitelja, podredno da istu ukine i vrati na ponovno odlučivanje.»

2.4. Rješenjem Vrhovnog suda odbačena je revizija podnositelja kao nedopuštena sa sljedećim obrazloženjem:

»6. Prema odredbi čl. 382. st. 2. ZPP u slučajevima u kojima se ne može podnijeti redovna revizija, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupajnske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za

osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, kako se to primjerice navodi u toč. 1. do 3. čl. 382. st. 2. ZPP.

6.1. Prema odredbi čl. 382. st. 3. ZPP u izvanrednoj reviziji stranaka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je revizija podnesena, treba određeno navesti propise i druge važeće izvore prava koji se na pitanje odnose, te treba izložiti razloge zbog kojih smatra da je postavljeno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

6.2. U slučaju da je u reviziji izostao bilo koji od navedenih elemenata, nema pretpostavki za razmatranje takve revizije u smislu odredbe čl. 382. st. 2. ZPP.

7. U konkretnom slučaju tužitelj nije naznačio određeno pravno pitanje.

8. Kako predmetna revizija ne sadrži pravno pitanje, ista ne sadrži pretpostavke iz odredbe čl. 382. st. 3. ZPP za dopuštenost revizije.

9. Stoga je valjalo reviziju tužitelja odbaciti na temelju odredbe čl. 392. b st. 2. ZPP.«

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

3. Podnositelj u ustavnoj tužbi navodi da su mu osporenim drugostupanjskom presudom i osporenim rješenjem povrijeđena ljudska prava i temeljne slobode zajamčene člancima 29. stavkom 1. i člankom 145. Ustava, dok se iz sadržaja ustavne tužbe razabire kako podnositelj upire na povredu prava na pravično suđenje u aspektu prava na pristup sudu te jednakost svih pred zakonom, ističući pogrešno tumačenje i nejednaku primjenu pravne stečevine Suda Europske Unije, konkretno presude broj: C-198/20 i C-655/20 te Direktive Vijeća 93/19EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima prema pojedinim potrošačima s jedne strane te prema njemu kao obiteljskom poduzetniku s druge strane, kao i povredu prava na suđenje u razumnom roku.

3.1. Između ostalog ističe:

»Ukratko, presuda po kojoj OTP banka ima pravo ugovoriti kamatnu stopu i naknadu na način da se ona utvrđuje odlukom same te banke, bez ijednog ugovorenog parametra koji utječe na veličinu kamatne stope, i presuda kojom je de facto odobreno OTP banci njezino svojevrijedno mijenjanje kamatne stope navise tijekom otplate te naplata jednostrano utvrđene naknade duboko je nepravilna sudska presuda kojom je prekršeno i hrvatsko pravo i pravo EU-a, jer osim što su takve ugovorne odredbe ništetne po Zakonu o zaštiti potrošača, one su ništetne i po Zakonu o obveznim odnosima.

9.2. Pravo na suđenje u razumnom roku iz članka 29. stavka 1. Ustava budući da je za rješavanje revizijskog predmeta Vrhovnom sudu RH trebalo 3 godine i 6 mjeseci, (predmet je stigao na VSRH 3.12.2018. da bi bio riješen tek 14.6.22. i to po pozurnici tužitelja ove godine), a prethodno je predmet dugotrajno rješavan punih 5 godina i 7 mjeseci do pravomoćnosti presude, budući da je pokrenut još 15.2.2013. na Općinskom sudu u Šibeniku pod oznakom p-755/2014, a pravomoćno je riješen 3. rujna 2018. u Puli. Povrijeđeno mi je, dakle, pravo na suđenje u razumnom roku.

9.3. Pravo na ostvarivanje prava iz članka 145. Ustava, jer nisu ostvarena moja subjektivna prava koja se temelje na pravnoj stečevini Europske unije, naime, Sud EU je višekratno zauzeo stav da promjenjiva kamatna stopa na koju utjecaj ima banka odnosno trgovac nije valjana, i da u takvom slučaju potrošač ima pravo na obeštećenje odnosno na izuzeće ništetne ugovorne odredbe pa čak i na ništetnost ugovora (takva je npr. presuda C-655/20 kao eklatantni primjer neodrživosti kamatne stope koja se mijenja odlukom kreditora), a osim toga Sud EU je već i zauzeo stav da svaki potrošač bez obzira na njegovu stručnost ima pravo na zaštitu po Direktivi 93/13 (npr. presuda Suda EU C-198/20), pa je i u tome pogledu presuda iz Pule primjer kršenja prava EU, zbog čega nego zbog neznanja sudaca koji za to nikada i nikomu neće odgovarati. Ukidanje prava potrošača na temelju Direktive 93/13 zbog teške pogreške i neshvaćanja prava EU od strane Županijskog suda u Puli te zbog formalne pogreške odvjetnika gdje je Vrhovni sud RH primijenio pretjerani formalizam umjesto da je pazio na ništetnost po službenoj dužnosti, nije u skladu s pravom EU.

(...)

Sporna je ugovorna odredba kojom je kreditor sebi ugovorio pravo da jednostranom svojevrijednom odlukom mijenja kamatnu stopu, a takva je ugovorna odredba ništetna kako za potrošače, tako i za pravne osobe bez obzira na valutnu klauzulu, što potvrđujem pozivanjem na sljedeće pravomoćne presude:

GŽ-1477/2016, Zadar, 21.5.18.

GŽ-2130/2018, Varaždin, 17.1.2019.

GŽ-827/2018, Rijeka, 10.6.20.

GŽ-816/2019, Šibenik, 1.9.20.

GŽ-1996/2019, Osijek, 14.9.20.

GŽ-546/2019, Sisak, 16.4.20.

GŽ-858/2019, Šibenik, 9.2.21.

Sporna je i ugovorna odredba o naknadi za prijevremenu otplatu kredita kojom je kreditor sebi ugovorio pravo da jednostranom odlukom utvrdi visinu te naknade u slučaju prijevremene otplate kredita, a da je takva naknada ništetna potvrđuju sljedeće odluke i jedan zaključak VSRH:

Zaključak VSRH Su IV – 308/2020 pod točkom 8.

GŽ-382/2020, Varaždin, 25.8.20.

GŽ-2471/2018, Split, 6.12.19.

GŽ-796/2020, Slavonski Brod, 24.9.20.

GŽ-1837/2014, Vukovar, 5.11.14.

GŽ-877/2018, Varaždin, 14.5.20.

U mojem predmetu Županijski sud u Puli odlučio je da ugovorne odredbe koje su neodredive nisu ništetne, s tim da je ugovorna odredba o naknadi za prijevremenu otplatu i neodređena, i neodrediva. To nije vladavina prava! I da bismo vladavinu prava uspostavili, tu presudu mora se ukinuti, kao i odluku VSRH zbog pretjeranog formalizma.

Uistinu je jednostavno odlučiti u takvim predmetima.

Činjenica je da su banke sve do 2013. masovno ugovarale kamatne stope koje se mijenjaju njihovim diskrecijskim odlukama, činjenica jest da su takve ugovorne odredbe neodredive činidbe, i onda su takve ugovorne odredbe ništetne. Činjenica je i to da su banke ugovarale često mogućnost da naplate naknadu za prijevremenu otplatu kredita, koja je u mojem konkretnom slučaju i neodređena i neodrediva činidba. Činjenica jest da je moj kredit identičan kreditima po kojima su suđena obeštećenja iz citiranih pravomoćnih presuda.

Pitanje neodredivosti kamatne stope kolektivno je utvrđeno u slučaju franak za kredite u Švicarcima, ali jednak način ugovaranja kamatnih stopa banke su primijenile i u svim ostalim kreditima, kako fizičkih, tako i pravnih osoba, pa su takve odredbe ništetne po sili Zakona o obveznim odnosima iz članka 269. do 272., i tu nema nikakve velike mudrosti i bez pozivanja na Zakon o zaštiti potrošača, koji je ipak primjenjiv u mojem konkretnom slučaju, jer ja imam pravo na zaštitu po Direktivi 93/13 budući da stručnost nije ograničenje, nego status potrošača određuje isključivo namjena kredita koja ne smije biti za poslovne potrebe, a konkretni kredit nije bio za poslovne potrebe, i sve što je utvrđeno u slučaju franak kolektivno, mada se ne odnosi na kredite u eurima, u meritumu vezano za kamatne stope potpuno je jednako i primjenjivo uz uvid u pojedini ugovor o kreditu u dijelu u kojemu je ugovorena kamatna stopa.

Naglašavam i to da se u vrijeme podnošenja revizije tek stvarala sudska praksa pravomoćnih odluka sudova u takvim predmetima za kredite koji nisu ugovoreni s valutnom klauzulom CHF nego s valutnom klauzulom u eurima, pa je tek tijekom 2019. do 2022. ujednačena sudska praksa po tim pitanjima, kako za potrošače, tako i za pravne osobe, pa je i sama revizija na neki način bio pionirski poduhvat, ali kada je Vrhovni sud RH o tome konačno odlučivao, sudska praksa je već bila potpuno ujednačena. Sada je već jasno da takva odluka Županijskog suda u Puli potpuno odudara i u suprotnosti je sa ustaljenom sudsom praksom u sličnim odnosno gotovo identičnim predmetima u kojima je utvrđena ništetnost promjenjive kamatne stope za kredite koji nisu ugovoreni s valutnom klauzulom CHF, kao i za ništetnost naknada za prijevremenu otplatu kredita.

Mogu reći da za uvid u ništetne ugovorne odredbe prosječnom sucu ne bi trebalo više od pola minute do jedne minute, i na temelju

članka 327. Zakona o obveznim odnosima mora se suditi ništetnost neodredive činidbe promjene kamatne stope te neodređene i neodredive činidbe u određivanju naknade po službenoj dužnosti, na svakom sudu!

Jedina 'mudrost' koja se dogodila jest ta da je kreditor meni neosnovano uzeo preko 100.000 kuna na nezakonito povećanim naplaćenim kamatama i na nezakonitoj naplaćenju naknadi za prijevremenu otplatu kredita, ali sam na kraju ja taj koji je kreditoru morao platiti još preko 26.000 kuna sudskih troškova zbog aljkavosti sudaca koji su sudili u Puli, zbog omaške mojeg odvjetnika, i konačno zbog pretjeranog formalizma vijeća Vrhovnog suda RH koje je imalo corpus delicti koji nije vijeće htjelo razmotriti zbog toga što nije postavljeno pravno pitanje koje je očigledno iz ukinute presude. Drugim riječima, nije bitno to što smo vidjeli tko je 'ubojica', bitno je da žrtve nisu 'ubojicu' imenovali na način kako je to propisano. I dalje znamo tko je 'ubojica', ali neka on slobodno šeta ...»

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

4. Ustavni sud razmatrao je ustavnu tužbu s aspekta članka 29. Ustava, koji u mjerodavnom dijelu glasi:

»Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni ... sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama (...)

(...)

A. U ODNOSU NA RJEŠENJE O ODBAČAJU REVIZIJE

5. U okvir članka 29. stavka 1. Ustava ulazi, između ostalih, i pravo na pristup sudu. To načelo pripada u općepriznata temeljna načela prava. Nezamislivo je da se u pravnom poretku utemeljenom na vladavini prava strankama priznaju mnogobrojna procesna jamstva u postupcima koji su u tijeku, a da se pritom ne štiti ono što zapravo omogućuje korištenje tim jamstvima, a to je pristup sudu.

Međutim, pravo na pristup sudu nije i ne može biti apsolutno, već je podvrgnuto ograničenjima i uvjetima, jer da po samoj svojoj naravi zahtijeva regulaciju države. Stoga, zakonodavac u uređenju prava na pristup sudu ima izvjesnu slobodu procjene, osobito kad je riječ o pretpostavkama koje se tiču dopuštenosti podnošenja izvanrednih pravnih sredstava.

6. Ustavni sud primjećuje da je podnositelj u konkretnom slučaju podnio »izvanrednu« reviziju, koja je odbačena jer prema ocjeni Vrhovnog suda nije postavljeno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njihovoj primjeni.

Međutim, sama činjenica da je podnositelj imao pravnu mogućnost podnošenja revizije Vrhovnom sudu ne dovodi nužno, sama po sebi, do ispunjenja pretpostavki koje proizlaze iz članka 29. stavka 1. Ustava. I dalje ostaje utvrditi je li stupanj tog pristupa dostatan da strankama osigura »pravo na sud« sa stajališta načela vladavine prava u demokratskom društvu. Istovjetno stajalište u odnosu na članak 6. stavak 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.) zastupa Europski sud za ljudska prava. On opetovano ističe da su pravila koja uređuju formalne »korake« koji se moraju poduzeti pri podnošenju pravnog sredstva usmjerena na osiguranje »odgovarajuće primjene prava« (*proper administration of justice*), osobito pravne sigurnosti (*legal certainty*). Stranke uvijek imaju pravo očekivati da će se na njihov slučaj primijeniti postojeća pravila. S druge strane, sama ta pravila ne smiju biti takva da sprječavaju osobe da se posluže s raspoloživim pravnim sredstvom.

Ustavni sud prihvaća činjenicu da Vrhovni sud, kao najviši sud, ima nadležnost procijeniti jesu li ispunjene pretpostavke za izjavljivanje

vanje revizije u predmetu pred njim, međutim napominje da nije na njemu ocjenjivati je li u konkretnom slučaju interpretacija Vrhovnog suda sama po sebi bila pravilna ili ne. Ustavni sud u konkretnom predmetu ima zadaću ispitati jesu li učinci takvog tumačenja umanjili temeljno pravo podnositelja na pristup sudu na način ili do takve mjere da je njime narušena sama bit njihovog »prava na sud«.

7. Iz spisa predmeta i tijeka parničnog postupka zbog isplate, tužbeni zahtjev podnositelja usvojen je prvostupanjskom presudom, odbijen osporenom drugostupanjskom presudom, dok je njegova revizija odbačena kao nedopuštena jer podnositelj »nije naznačio određeno pravno pitanje«.

8. Podnositelj je prvo i u reviziji i u ustavnoj tužbi isticao diskriminatorno postupanje tuženika zbog stupnja obrazovanja podnositelja kao tužitelja i njegovog zvanja, odnosno zanimanja. Naime, u obrazloženju drugostupanjske presude izrijeком je navedena podnositeljeva izobrazba i poslovanje zbog kojih mu ne pripada sudska zaštita jednako kao i prosječnim građanima-potrošačima kod razumijevanja i tumačenja odredaba ugovora o kreditu, što je podnositelj isticao u reviziji.

Na ovakvo manjkavo i nedostatno obrazloženje drugostupanjskog suda nije reagirao Vrhovni sud, donoseći tipski obrazloženo rješenje kojim reviziju podnositelja smatra nedopuštenom zbog neodređenog pravnog pitanja. Naime, Vrhovni sud nije prepoznao značaj argumentacije podnositelja istaknute u reviziji o diskriminaciji vezanoj uz razumijevanje ugovora o kreditu koje se vezuje uz izobrazbu i poslovanje podnositelja. U ustavnoj tužbi podnositelj također ističe da Vrhovni sud zbog rješenja o odbačaju revizije i nije pokušao pravilno tumačiti navedenu pravnu stečevinu Suda Europske Unije te pravilno interpretirati i implementirati Direktivu Vijeća 93/19EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima.

9. Zaključno, Vrhovni sud je ocijenio da podnositelj nije naznačio određeno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njihovoj primjeni te stoga ne sadrži pretpostavke iz članka 382. stavka 3. Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01. – članak 50. Zakona o arbitraži, 117/03., 88/05. – članak 129. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, 2/07. – odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr., 84/08., 96/08. – odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr., 123/08. – ispravak, 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 28/13. – članak 145. Zakona o sudovima, 89/14. – odluka USRH broj: U-I-885/2013 i 70/19.; u daljnjem tekstu: ZPP) za dopuštenost revizije.

Osim te ocjene Vrhovni sud u obrazloženju osporenog rješenja nije iznio i obrazložio ni jedan razlog (sažet barem u jednoj rečenici) iz kojeg bi bilo razvidno zašto smatra da revizija ne sadrži pravna pitanja važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njihovoj primjeni. Pri tome se Vrhovni sud pozvao na članak 392.b stavak 2. ZPP-a.

10. Ustavni sud ocjenjuje da je Vrhovni sud tvrdnjom da podnositelj nije u reviziji postavio pravno pitanje, implicitno iznio stajalište da podnositeljeva revizija nije udovoljila formalnim zahtjevima. Uvažavajući međutim specifične okolnosti ovog konkretnog slučaja, Ustavni sud smatra da je Vrhovni sud pretjerano formalistički ocijenio sadržaj revizije ograničavajući se samo na utvrđenje da podnositelj nije naznačio određeno pravno pitanje, zanemarujući pritom sam sadržaj revizije, iz koje je razvidno da sadrži pozivanje na neujednačenu praksu županijskih sudova koja je dovela do pravne nesigurnosti, nejedinstvene primjene prava i neravnopravnosti svih u njihovoj primjeni.

U okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud smatra da je Vrhovni sud mjerodavni postupovni propis tumačio i primijenio na način koji je suprotan legitimnom cilju zbog kojeg je njime propisano ograničenje u pogledu dopuštenosti revizije i koji za svoju posljedicu ima ustavnopravno neprihvatljive učinke za podnositelja, jer mu je zbog toga pravno sredstvo koje je imao pravo podnijeti ostalo nedjelotvorno.

Slijedom navedenog, Ustavni sud smatra da je osporenim rješenjem Vrhovnog suda podnositelju nerazmjerno umanjena sama bit prava na pristup sudu kao važnog aspekta prava na pravično suđenje zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava.

11. Iako je Ustavni sud odlučivao o povredi podnositeljeva prava na pristup sudu, razmatrajući osporeno rješenje Vrhovnog suda u tom aspektu prava na pravično suđenje, istovremeno naglašava značaj i potrebu provjere primjene diskriminacijskih dvostrukih mjerila u ovom konkretnom slučaju, jer je u odnosu na podnositelja ustavne tužbe samo zbog toga što je vlasnik obiteljskog obrta i privatni poduzetnik presuđeno da nije mogao ostati neinformiran o svim uvjetima hipotekarnog kredita njegovog trgovačkog društva Omicron d.o.o.

Ustavni sud primjećuje da, bez obzira na to što je podnositelj uistinu mogao razumjeti ugovornu klauzulu u tehničkom smislu, nije nikako mogao predvidjeti naknadne odluke banke o kojima ovisi promjena kamatne stope.

Ustavni sud nadalje, jednako kao u odluci broj: U-III-2521/2015 i dr. od 13. prosinca 2016. (»Narodne novine« broj 123/16.), u odnosu na razumljivost ugovornih odredaba o promjenjivoj kamatnoj stopi utvrđuje (kao i prvostupanjski sud) da pri pregovaranju odnosno sklapanju ugovora o hipotekarnom kreditu službenici banaka nisu podnositelju kao korisniku kredita objasnili – niti su tada uopće mogli objasniti – sve čimbenike koji utječu na formiranje promjenjive kamatne stope. A jedino tako bi korisnici kredita mogli razumjeti i spoznati ekonomske učinke ugovaranja takve kamatne stope.

Stoga se pravno stajalište da je promjenjiva kamatna stopa podnositelju bila razumljiva smatra arbitrarnim, dakle, protivnim ustavnim jamstvima.

Pritom, Ustavni sud ponovo ističe mjerodavnost i primjenjivost prakse Suda Europske unije – presuda broj: C-26/13 od 30. travnja 2014. – u odnosu na tumačenje i primjenu članka 4. stavka 2. Direktive 93/13/EEZ na konkretan slučaj.

B. U ODNOSU NA POVREDU PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

1) Pregled radnji u parničnom postupku

12. Podnositelj je tužbu Općinskom sudu u Šibeniku protiv tuženika, OTP banke d.d. Zadar, podnio 15. veljače 2013.

Općinski sud u Šibeniku rješenjem broj: P-358/13 od 3. travnja 2013. po prigovoru tuženika oglasio se mjesno nenadležnim.

Po žalbi podnositelja Županijski sud u Šibeniku rješenjem broj: Gž-1313/2013-2 od 28. travnja 2014. preinačio je prethodno rješenje te je odbio kao neosnovan prigovor tuženika o mjesnoj nenadležnosti Općinskog suda u Šibeniku.

Pripremna ročišta u novorubriciranom predmetu broj: P-755/2014 Općinski sud u Šibeniku održao je 20. kolovoza 2014., 25. studenoga 2014., 28. siječnja 2015. i 4. ožujka 2015.

Ročišta glavne rasprave održana su 4. svibnja 2015., 7. srpnja 2015., 24. kolovoza 2017., 14. studenoga 2017., 20. prosinca 2017. i

29. prosinca 2017. na kojem je donesena i objavljena prvostupanjska presuda.

Presudom Općinskog suda u Šibeniku broj: P-755/14 od 29. prosinca 2017. usvojen je tužbeni zahtjev podnositelja.

Prvostupanjska presuda ispravljena je rješenjem broj: 1 P-755/14-47 od 9. siječnja 2018.

Županijski sud u Puli-Pola presudom broj: Gž-311/2018-2 od 3. rujna 2018., usvojio je žalbu tuženika, preinačio je prvostupanjsku presudu i odbio je tužbeni zahtjev podnositelja.

Podnositelj je podnio reviziju 26. listopada 2018.

Vrhovni sud odbacio je reviziju kao nedopuštenu rješenjem broj: Rev-3407/2018-3 od 14. lipnja 2022.

Ustavna tužba podnesena je 25. kolovoza 2022.

2) Korištenje sredstava za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku

13. U glavi VI. (članci 63. – 70.) Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 28/13., 33/15., 82/15., 67/18. i 21/22., u daljnjem tekstu: ZoSud/13) pod nazivom »Zaštita prava na suđenje u razumnom roku« propisan je model zaštite prava na suđenje u razumnom roku.

13.1. Ustavni sud utvrđuje da u trenutku podnošenja ustavne tužbe postupak *a priori* nerazumno dugo traje. Naime, od podnošenja tužbe (15. veljače 2013.) do zaprimanja revizijske odluke (2. kolovoza 2022.) postupak traje devet (9) godina, pet (5) mjeseci i osamnaest (18) dana.

13.2. Imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja, ocjena je Ustavnog suda da podnositelj nije bio dužan prethodno koristiti dopušteno pravno sredstvo protiv nerazumne duljine postupka (vidi odluku Ustavnog suda broj: U-III-A-7473/2022 od 27. lipnja 2023.).

13.3. Budući da u trenutku podnošenja ustavne tužbe postupak *a priori* nerazumno dugo traje, Ustavni sud utvrđuje da je ustavna tužba u konkretnom slučaju dopuštena te će razmotriti njezinu osnovanost.

Osnovanost ustavne tužbe

14. Ustavni sud ponavlja da se razumnost duljine postupka uvijek mora procjenjivati u svjetlu okolnosti konkretnog slučaja prema sljedećim kriterijima: složenost predmeta, ponašanje podnositelja i mjerodavnih tijela, te važnost predmeta postupka za podnositelja.

U konkretnom slučaju Ustavni sud razmatra postupanje nadležnih sudova i podnositelja od podnošenja tužbe 15. veljače 2013. do zaprimanja revizijske odluke 2. kolovoza 2022. (razmatrano razdoblje).

1) Duljina sudskog postupka

15. Parnični postupak pokrenut je podnošenjem tužbe Općinskom sudu u Šibeniku 15. veljače 2013., odlučeno je o zahtjevu podnositelja u tri stupnja, a podnositelj je zaprimio reviziju elektroničkom poštom 2. kolovoza 2022.

Ustavni sud utvrđuje da postupak u konkretnom slučaju traje ukupno (9) godina, pet (5) mjeseci i osamnaest (18) dana.

2) Složenost sudskog predmeta

16. Ustavni sud utvrđuje da u konkretnom slučaju nije riječ o složenom predmetu.

3) Postupanje nadležnih sudova

17. Ustavni sud utvrđuje da se postupak vodio pred prvostupanjskim i drugostupanjskim sudom preko pet godina, te su provedena dva financijsko-knjigovodstvena vještačenja.

Valja uputiti na gotovo četverogodišnju neaktivnost Vrhovnog suda (vidi točku 12. obrazloženja ove odluke).

4) Ponašanje podnositelja ustavne tužbe

18. Ustavni sud utvrđuje da podnositelj u razmatranom razdoblju nije pridonio duljini trajanja postupka.

Ocjena ustavnog suda

19. U konkretnom slučaju riječ je o postupku koji nije složenije naravi, traje preko devet godina te je okončan odbačajem revizije podnositelja. Imajući u vidu ukupno trajanje postupka, Ustavni sud ocjenjuje da je povrijeđeno pravo podnositelja da sud u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, koje je pravo zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

Izreka odluke

20. Utvrdivši da je ustavna tužba osnovana, u smislu članka 63. stavaka 1. i 2. Ustavnog zakona, donesena je odluka kao u točki IV. izreke odluke.

21. U skladu s člankom 63. stavkom 3. Ustavnog zakona, donesena je odluka kao u točkama IV. i V. izreke odluke.

Ustavni sud utvrđuje visinu naknade zbog povrede ustavnog prava na suđenje u razumnom roku uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinog predmeta, uz istodobno uvažavanje ukupnih gospodarskih i socijalnih prilika u Republici Hrvatskoj.

22. Odluka o objavi temelji se na članku 29. Ustavnog zakona (točka VI. izreke odluke).

Obrazloženje rješenja

23. U ustavnoj tužbi podnositelj osporava i presudu Županijskog suda u Puli-Pola broj: GŽ-311/2018-2 od 3. rujna 2018.

24. Članak 64. Ustavnog zakona propisuje:
»Članak 64.

Ustavna se tužba može podnijeti u roku od 30 dana računajući od dana primitka odluke.«

25. Navedenu drugostupanjsku presudu punomoćnici podnositelja zaprimili su 26. rujna 2018., što je razvidno iz dostavnice koja priliježe spisu Općinskog suda u Šibeniku (poledina lista 253 spisa), a ustavna tužba podnesena je 25. kolovoza 2022. Rok za podnošenje ustavne tužbe istekao je u petak, 26. listopada 2018.

Podnošenjem izvanrednog pravnog lijeka (revizije), koji je odbačen kao nedopušten, nije produljen rok za podnošenje ustavne tužbe u odnosu na drugostupanjsku presudu te se taj rok ne računa od primitka osporenog revizijskog rješenja.

26. Slijedom navedenog, na temelju članka 72. Ustavnog zakona riješeno je kao u izreci rješenja.

27. Odluka o objavi temelji se na članku 29. Ustavnog zakona (točka II. izreke rješenja).

Broj: U-III-5003/2022
Zagreb, 4. lipnja 2024.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
dr. sc. Miroslav Šeparić, v. r.

Glavna urednica: Zdenka Pogarčić

10000 Zagreb, Trg sv. Marka 2, telefon: (01) 4569-244

NAKLADNIK: Narodne novine d.d., 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 6

Predsjednik Uprave: Alen Gerek

Nakladnička djelatnost, 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 6

Direktor: Ostop Graljuk

Izvršna urednica: Gordana Mihelja – telefon: (01) 6652-855

TISAK I OTPREMA NOVINA: Narodne novine d.d., 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 13, telefon: (01) 6502-759, telefon/telefaks: (01) 6502-887.

Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se u roku od 20 dana.

Poštarina plaćena u pošti 10000 Zagreb.

Novine izlaze jedanput tjedno i prema potrebi.

Internetsko izdanje – www.nn.hr

PRIMANJE OGLASA I PRETPLATA: Narodne novine d.d. – Nakladnička djelatnost, 10020 Zagreb, Savski gaj XIII. 6

Primanje oglasa: telefon: (01) 6652-870, telefaks: (01) 6652-871,
e-adresa: oglas@nn.hr. Cjenik objave oglasa dostupan je na www.nn.hr.

MALI OGLASNIK – oglasi za poništenje isprava: telefon: (01) 6652-888, telefaks: (01) 6652-897, e-adresa: oglas.gradjana@nn.hr.

Oglasi za Mali oglasnik plaćaju se osobno u maloprodajama Narodnih novina d.d. ili uplatom na žiroračun (upute dostupne na www.nn.hr).

Pretplata i prodaja novina: telefon: (01) 6652-869, telefaks: (01) 6652-897, e-adresa: e-pretplata@nn.hr. Pretplata za 2024. godinu iznosi 340,80 EUR, bez PDV-a, za inozemne pretplatnike iz Europe 781,00 EUR, bez PDV-a, a izvan Europe 973,00 USD, bez PDV-a. Pretplatnicima koji se preplate tijekom godine ne možemo osigurati primitak svih prethodno izašlih brojeva.

O promjeni adrese pretplatnik treba poslati obavijest u roku od 8 dana.

Žiroračun kod Privredne banke Zagreb: IBAN: HR3623400091500243194/ SWIFT: HPBZHR2X. Cijena ovog broja je 6,00 EUR.

Frane Staničić, Bosiljka Britvić Vetma, Božidar Horvat

KOMENTAR ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

Recenzenti:

prof. dr. sc. Boris Ljubanović
izv. prof. dr. sc. Marko Šikić

□ lipanj 2017. □ 368 stranica □ tvrdi uvez □

Cijena: 39,15 EUR

Oznaka: 811-395

Više na: www.nn.hr

Knjiga se može naručiti u Narodnim novinama d.d., Odjel prodaje knjiga i časopisa, Zagreb, Savski gaj XIII. 6, tel.: 01/6652-866, 6652-843, telefaks: 01/6652-828, e-pošta: prodajaknjiga@nn.hr, odnosno kupiti u našim prodavaonicama ili u e-trgovini Narodnih novina d.d.

Nika Bačić Selanec, Melita Carević, Tamara Čapeta, Iris Goldner Lang, Antonija Ivančan, Filip Kuhta, Mislav Mataija, Tamara Perišin, Davor Petrić, Luka Petrović, Siniša Rodin, Goran Selanec, Snježana Vasiljević

PRAVO UNUTARNJEG TRŽIŠTA EUROPSKE UNIJE

Recenzenti:

Jasminka Pecotić Kaufman i Tunjica Petrašević

Pregled sadržaja

- I. Unutarnje tržište – osnovni pojmovi i uloga Suda Europske unije – Tamara Čapeta i Siniša Rodin
- II. Sloboda kretanja roba – Tamara Perišin i Luka Petrović
- III. Sloboda kretanja radnika – Iris Goldner Lang
- IV. Građanstvo Europske unije – Nika Bačić Selanec
- V. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga – Davor Petrić
- VI. Sloboda kretanja kapitala – Melita Carević i Mislav Mataija
- VII. Pravo tržišnog natjecanja i pravo državnih potpora u Europskoj uniji – Melita Carević
- VIII. Javna nabava u Europskoj uniji – Filip Kuhta
- IX. Odnos tržišnih sloboda i temeljnih prava – Snježana Vasiljević
- X. Jedinstveno digitalno tržište – Antonija Ivančan
- XI. Uloga Ustavnog suda u provedbi prava Europske unije u okviru pravnog poretka Republike Hrvatske – Goran Selanec

Cijena: 32,25 EUR

▣ Pravna biblioteka ▣ Europsko pravo ▣ listopad 2021. ▣ meki uvez ▣

Oznaka: 811-477

Više na: www.nn.hr

Knjiga se može naručiti u Narodnim novinama d.d., Odjel prodaje knjiga i časopisa, Zagreb, Savski gaj XIII. 6, tel.: 01/6652 866, 6652 843, telefaks: 01/6652-828, e-pošta: prodajaknjiga@nn.hr, odnosno kupiti u našim prodavaonicama ili u e-trgovini Narodnih novina d.d.